

DOMOVINA

Štampa vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvešijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne priložnosti ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 50 kr., za četrť leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Najnovejša praksa celjskega državnega pravdnishva pri zaplenjenju.

Zaplenjeno!

Dvojna mera.

„Kar ti ni ljubo, da ti drugi storé, ne stori tudi ti drugim,“ to je prislovica, ki ima pri razsodnih ljudeh veljavo, le avstrijski Nemci je ne marajo.

Kdo se še ne strese zgražanja in jeze, ko pomisli na divjaške prizore, ki so jih nemški obstrukcionisti od nastopa Badenija pa do nastopa Claryja doprinašali v dunajskem parlamentu! Nič jim ni bilo sveto in spoštljivo, prizanašali niso parlamentnemu redu, ne častitljivi starosti predsednika; da, celó nedotakljivo krono je čestokrat lizal revolucijski plamen zbesnelih Nemcev. Ne čast, ne oseba političnih nasprotnikov ni bila varna pred njimi. Črniki in stoli, pesti in pljunki so leteli na glave neljubih jim predsednikov in slovanskih tovarišev. Celo nož je igral kulturno vlogo Nemcev.

In kako lepo se je strinjalo nemško časopisje s krvavimi čini svojih mož! Hvalo so peli nemški listi v Avstriji in Prusiji svojim junakom, imenovali so to divjaško in objestno rogo-

LISTEK.

Andrej.

Slika. Slovaški načrtala Ljudmila Podjavorinská. Poslov. Podravski. (Konec.)

Andrej vstane ter postavivši se pred Maro, jame poskakovati pred njo. Dolge roke so mahale okrog njega, in izgledal je pri tem tako smešno, da se mu je Mara zasmejala na vso grlo. Polagoma se je razvedrila toliko, da je pozabila izgubljenega pava ter Mihčevo nezvestobo.

Med razgovorom nista niti zapazila, da se je vreme spremenilo. Oblaki, ki so že jutraj pokrivali nebo, so se ponižali, ozračje je postalo dušljivo vroče, kakor pred nevihto. In res je zamolklo gromenje in bučenje v oblakih, nenavadno urno bližajočih se od severa, napovedovalo nevihto. Mara je pobrala posodo ter skoraj skokoma zdirjala k graščini; toda komaj je prekorčila kos poti, že so jele padati debele kaplje deža. Andrej pa se je malomarno ozrl okrog, na to pa je zlezal v kolibo ter ne zmeneč se za hrup bližajoče se nevihte, mirno legel na slamo, raztrošeno po tleh. Toda še celo v kolibo mu je časih zapihal veter, močan in hladen; toplo ozračje se je nakrat ohladilo. Pa je tudi zagromelo enkrat, dvakrat, trikrat, čimdalje pogostejše.

Andrej se je spomnil svojih dinj. „Vlage je sicer, hvala Bogu, dovolj, vendar ta dež ne bo škodoval“, si je mislil. ležeč mirno, zavrt v haljo. Ni se bal; koliko neviht je že prebil tu vsako leto, a to popolnoma sam! . . . Sedaj je bil zaspan in znajoč, da sedaj nihče ne pride na polje krast, je mirno zatisnil oči. . .

Toda že v naslednjem trenutku ga prebudi močen grom in nekaj čuden hrup. Urno skoči na noge ter zaspan in zbezan po hrupu zleze iz kolibe, a tu pa začuti po vrsti udarce po glavi, kakor bi kdo kamenje metal nanj. Prestrašen zleze znovic v kolibo, pa tudi tam o groza! čuje iste vdarce po strehi, spremljane z gromom in še vedno naraščajočim ropotom. . .

Andrej ostrmi od groze. . . Toča, debela kakor kokošja jajca, je z ropotom padala, udarjajoč, lomeč in ugonobljajoč njegov celoletni trud. Oglušen in nekako brezzavesten zleze v kôť, zavije se v haljo ter tresoč se od strahu zatisne oči.

* * *

V prostorni družinski sobi je veselo. Vsa grajska družinčad, služeča za plačilo, ne pa za konvencijo (dogovor), zbrala se je tega večera skupaj ter se živo razgovarjala med seboj. Skoro vsi so še mladi: hlapci in deklet; dá, celó kočijaž Mihec je dospel med nje. Smejijo se, zbijajo

šale ter se zabavajo tako glasno, da jih stara kuharica, ki jim kuha hrano, mora zmerom opominjati, naj bodo tihi. Ona edina se danes ne smeji, dasiravno drugekrat tudi ona ni mrtva za šale. Toda revna ženska se še vedno ni mogla otresti strahu, ki ga ji je napravila današnja nevihta. Kakor bi z očmi trenil, se je razgrnila čez krajino, prinesla točo in z njo vred vgonobitev, kakršne se ljudje že dolgo ne spominjo. Sreča, da je bilo žito že požeto, sicer bila bi revščina neizogibna. Vendar pa polovica pridelkov: koruza in repa, ni ušla ugonobljenju. In še to je za ta kratek trenutek velika škoda. Toda na grajsko družinčad ni ta škoda niti ne prestando kuharičino opominjanje prav nič vplivalo. Ako so zabavajoči se za trenutek utihnili, so potem še tem hrupneje zahrumeli. Škoda, ki jo je napravila toča, se jih niti ne tiče; plačilo dobé tako ali tako, kajti grof je bogat, ki te škode ne bo dosti čutil. Čemu se torej žalostiti?

Samo eden izmed njih, sedeč sključen v temnem kôťu, je tih, ter se ne smeji Mihčevim burkam. Sedi tam sključen v mokri halji ter prestrašeno gleda zabavajoče se tovariše. Po grozni nevihti našli so ga v kolibi na pol mrtvega od strahu ter ga skoro nezvestnega spravili v graščino. Bil je moker in premrl in

viljenje — „nevpogljivo borbo za sveta nemška prava“, navduševali za „vztrajanje v svetem boju“. „Velik“ nemški učenjak Momsen je poslal iz Prusije Nemcem novo parolo: „Pobijte Čehom glave, le za cepec so občutljivi“.

Iz katerega vzroka so organizovali Nemci križarsko vojsko zoper vlado in Slované? Ker je ta vlada pripoznala tudi Čehom trohico ravnopravnosti v jezikovnih naredbah, ne da bi bila pri tem le za pičico škodovala Nemcem, ne da bila odrekla še celo nadalje nekako prvenstvo nemštvu v državi. Toda brezpogno nadvladje so hoteli Nemci za vsako ceno obdržati nad — večino avstrijskega prebivalstva.

V to svrhu so počenjali najhujša nasilstva, strmoglavili vlado za vlado, dokler ni prišlo Clary-Koerberjevo ministerstvo, ki jih je popolnoma zadovoljilo.

Odvzela se je Čehom ravnopravnost z odpravo jezikovnih naredeb, proglasilo se je v vladni izjavi nemštvo za vladajoč element, s katerim hoče nova vlada hoditi. Preziranje in zapostavljanje Slovanov se je pričelo na celi črti, katerim se po izpovedbi ministerskega predsednika samega šele po nekaterih letih zamore privoščiti nekoliko one zakonite ravnopravnosti, kakršna se jim je ravnokar odvzela.

Da ne bodo v dno duše užaljeni Čehi za ta čin vladnega nasilstva prišli Clary-ju in pravosodnemu ministru Kindingerju poljubit roke, to je pač morala vlada, morali so tudi Nemci v naprej vedeti.

Čehi so izrekli na primeren način novi nemški vladi, posebno pa še ministru Kindingerju svojo ogorčenost. V ostrih izrazih je moral ta slišati zaničevanje češkega naroda. Ti izrazi so obudili Kindingerju črno vest, pokazali so mu vso podlost njegovega nasilstva napram češkemu narodu, in pod težo pravičnega očitania je zbežal iz dvorane. Ko bi si vsega tega ne bil svest, ne bil bi pobegnil, ker le krivičnik se umakne dokazom.

Pa treba je sedaj slišati iste nemške liste, ki so še pred par meseci slavili nemške obstrukcioniste in njih tolovajsko taktiko! Jeze se pené, da se upajo tudi zastopniki Slovanov obsojati vladne krivice, dasi je bil nastop Čehov komaj senca tega, kar se je godilo v zbornici za časa nemške obstrukcije. Nastop Čehov imenujejo nemški listi „špektakel največje surovosti“ Hi navoi!

Ako je to surovost, kar so storili Čehi, po tem za Nemce že sploh ni več izraza v stopnjevanju surovosti, rekli bi jim k večjemu, da so tolovaji, divjaki.

Ali naj ne bodo Čehi skrajno ogorčeni, katerim se ni vzelo le njih stoletno samostojno kraljestvo, jemljejo se jim temveč najnaravnejša prava, ki jih ima vsako pleme pod turško in afrikansko vlado. Povsod se pripozna pravaica do narodovega jezika, njega rabi in izobrazbi,

le v Avstriji tega ni, kjer so Nemci odločilni, katerim pa je na Slovanih dunajska vlada poslušen eksekutor.

Taki so Nemci povsod; sramú in mej v svojih zahtevah in v škodoželjnosti napram Slovanom ne poznajo. Bojijo se, da bi se končno tudi Slovani poprijeli tiste taktike, s katero se dobi edino v Avstriji pravica, s katero so si Nemci, Italijani in Mažari ne le pridobili vsa prava, nego še celo vse predprave nad Slovani.

Strah se je začel vzbujati tem trem nasilnikom Slovanov. Doraščati nas vidijo v tisto dobo, ko začnemo povpraševati nepoštene jerobe, kje je naša zakonita dedščina. A če bi morali nam potem tudi naenkrat vse izročiti, kar je naša dedna in historična last, ostanejo ti trije nagi v duševnem uboštvu. Proti temu se upirajo, kličejo na pomoč podkupljene sodnike pri dunajski vladi ter nas črnijo in obrekujejo, da še nismo zreli, da še nismo duševno razviti, da bi mogli nastopiti svojo dedščino.

Mažar stega svojo umazano roko po pravicah Hrvatov in Slovanov, Italijan stiska krče vito mošnjo istrskega Slovana ter mu ne dovoli se prikazati v šolah, uradih in javnem življenju, samo da bi ga vlada ne videla, kako je krepak, duševno krepkejši nego preperela latinska kultura. Nemec pa je v svoji brezmejni oholosti celó mnenja, da je Bog stvaril trdna tla in ogrevajoče solnce na nebu edino le zanj.

Tukaj je bilo zopet zaplenjenih 57 vrst.

komaj so ga spravili k zavesti. Strahú se je sicer že otresel, toda ta živeljska nezgoda je toliko vplivala nanj, da je ostal kakor omamljen. Kakor v snú posluša smeh in živahen razgovor, ne razumevajoč niti besede, kajti njega zanima samo misel, da je njegov trud uničen in da je on postal nepotreben na polju. Proč je njegova samota, njegovo kraljestvo, njegovi obedi, svoboda, dá, nemara celo halja — edino njegovo kopnenje! Mrzel pot mu zaliva čelo pri misli, da tudi sedaj pride ob obljubljeno darilo, isto tako kakor lani. Kaj si naj počne, s čim se sedaj razvedri? A kaj naj počne tukaj med to razbrzdano družino, izmed katere niti eden ne spregovori ž njim, kakor s sebi enakim, marveč samo posmehljivo in zbadljivo! Kako se je zmirom bal zime, sedaj pa, kako dolgo še bo, predno ona pride! Najrajše bi vstal ter zbežal na svoje polje, v svojo kolibo; toda polje je prazno od pridelkov je ostalo samo nekoliko počrnelega, v tla pomandranega listja. Prestrašen je videl, kako so buče, plod njegovega truda in skrbi, se valjale v blatu, odrte od toče in mlajše celo razsekane na kose. Jutri pojdejo po nje z vozovi, jih poberó, razberó ter pomečejo prašičem — na grofovsko mizo ne pride nobena. In on vé, dobro vé, da iz halje ne bo nič!

Prinesó večerjo ter posedejo k mizi, samo

Andrej ostane tiho v svojem kotiču, kjer je nekda posedal mali Andrejček v kratki srajčici in s tankimi nožicami. Ne kličejo ga, marveč nalašč pozabljajo nanj, kajti v njihovih očeh on itak ni mnogo vreden. . . Samo ko bi Mara. . . Ta bi se ga nemara spomnila, toda nje ni v sobi. Skozi odprte duri vidi v vežo in jo tam zagleda. Ona stoji pri ognjišču ter se z nekom razgovarja. . . oh, saj je to Mihec! Sklonjen proti njej ji nekaj pripoveduje, prepričevalno in vneto — njo pa zaliva rudečica in prisrčen, vesel smeh ga spomni na zale poldnevne trenotke, obede in Marino pripovedovanje, po čemur mu je bilo zmirom tako prijetno, katero se mu je zdelo, da ga je prenašalo v drugi, lepši svet. „Konec je vsemu!“ spomnil se je poslednjih Marininih besed in toliko da se ni razjokal.

Mihec je prišel ter sedel k tovarišem. Čez trenotek je prišla tudi Mara, zagledala Andreja, pošepetala nekaj kuharici in kmalu potem prinesla nekaj v skledi. Andrej se je radostno zganil v svojem kótu, med tem pa se je Mara vsa zarudela obrnila, tresčila z durmi ter šla vên. Družina se je nečemu glasno nasmijala, Andrej pa se je zopet zavil v svojo haljo. Neprilichna, odurna šala ednega izmed družine ga je pripravila ob večerjo in ob poslednjo kapljico sočutja. Mara ga več ni pogledala.

„Naš ce vr. — Skrite zveze?“

Pod tem naslovom je prinesel nedavno temu v Trstu izhajajoči „Novi List“ tako vrlo razpravo, ki nam prikaže nevarne nemške spletke, kakršne kujejo razni prusofili tudi med nami, da nemoremo kaj, da ga podamo dobesedno našim čitateljem. Isti se glasi:

„Razni zunanji, a tudi že avstrijski listi, pišejo, da je odvisno le še od dolgosti življenja našega cesarja, koliko časa uživajo avstrijski narodi blagoslov miru, ko pa zatise svoje trudne oči cesar Franc Jožef I., tedaj pa je prvo kar nas zadene — nesreča vojne z Nemčijo. Nemški listi že prav razločno namigavajo na to zmožnost, ker je baje Nemčija že pripravljena na naskok na našo državo, in način kako pišejo ti listi o tej zmožnosti, je tak, da bi moral biti tem listom prepovedan vstop v Avstrijo.

Nemčija se torej pripravlja, ali bolje rečeno: je že pripravljena, da udari v naše dežele z ostrim orožjem in paleč in moreč ugrabi s silo to, kar se nemškim politikom še ni posrečilo vzeti brez orožja — namreč: slovansko posest.

Kako bi se godilo nam avstrijskim Slovanom v slučaju vojne s Prusijo, to si že lahko mislimo ob vseh teh izkušnjah, ki so nas že doletele z našimi sovražniki na naših domačih tleh. Dogodek v Celju je o tem dokaj jasna povest. V teh dneh, ko je še stražilo avstrijsko vojaštvo celjske in češke Slované pred krvoločnostjo germanskih napadalcev, bi se bilo skoro zgodilo, da so Nemci Slované žive drli ali jih obešali na javnem celjskem trgu — kaj pa v slučaju vojne s Prusijo in zlasti, ako bi Prusija zmagovala nad Avstrijo? Misliti si zamoremo, kako bi izkoriščali razbesneli germanski elementi trenotek svoje svobode za svojo strast nad ljudstvom, od katerega jih že sedaj komaj držijo — avstrijski zakoni!

Da, reči moramo, da bi grozovitejšega ne bilo mogoče misliti si, nego bi bila vojna Nemčije proti Avstriji, oziroma pruska zmaga nad narodi, na katerih uničenju že sedaj tako kruto deluje velenemška politika.

Te stvari nam morajo biti pač pred očmi, ker prepričani smemo biti, da nam Germani hočejo najhujše, da nam hočejo in tudi že pripravljajo smrt, a ne samo naravno smrt pod krogli in meči, marveč smrt polno krutih muk in zasramovanj!

Le premnogokrat smo že izkusili, kaj je germanska krutost in kako surovi so Germani v izvajanju svojega črnega političnega načrta — le poglejmo na vse njih nastopanje, pa si lahko napravimo sliko o našem poginu pod germanskimi zobmi.

Ko pa niti zdaj pod zakoni našega milega vladarja ne nahajamo dovolj zaščite za svoj politični in gmotni obstanek, kako pa bi utegnili

Ravnali so z njim tako, kakor z izmečkom, kakor z norcem, dasiravno so dobro vedeli, da ni bedast. Znašali so se nad njim radi tega, ker so vedeli, da ni odpustil nobenemu, ako ga je zasačil pri kradežu. Zlasti sedaj je njihova zloba še dokaj večja, kajti navidezna malomarnost Andrejeva jih je le še spodbujala k zlobi. On se jim niti ne brani; ko bi bil zunaj na širem polju, imela bi celo palica opravek, tu pa je krotek kakor otrok.

„Ni mu treba večerje“, reče nekdo izmed navzočih, „saj se je dovolj najedel zastonj.“

„Redili so lenuha brez haska.“

„Toda sedaj ga ne bodo več; že je konec njegove slave. Lahko odide — zlod! Čemu ga rediti zama? Delati ne zna; nemara pojde kositi, ali kaj? Lahko odide. . .“

„Proč je njegovo kraljestvo!“

„Proč je halja, zama se je veseli. Bedak bi bil, kdor bi mu jo dal. Vrtnar je ne da. . .“

Andrej se dvigne v kótu. Doslej je prenesel molče vse zlobne opazke, toda ta o halji je prebudila v njem prirojeno kljubovalnost.

„To ni res!“ zakliče ter plane po koncu. Njegova tanka, od rojstva nekoliko na stran sklonjena postava, kuštravi, nakvišku strleči lasje, od strahú izbuljene oči ter sploh vsa njegova prikazen je vplivala na navzoče tako smešno,

biti potem, ko bi nam ta ščit minil? Ali ne vidimo vsak hip, kako zanj je germanska volčja predrznost celo avstrijske zakone, ko jej gre za plen slovanski?

Gorje, pravimo, ako bi se znašli mi Slovani Avstrije h krati brez vse pomoči pred žrelom germanske požrešnosti! Nemčija deluje na to, da tak trenotek nastopi, propaganda pruska mobilizuje v Avstriji skrivaj in očitno, (glej skrivno zaroto graškega avskultanta Fraisa in tovarišev!) vsi avstrijski prusofili — in teh je obilo — so ene misli, da v danem trenutku planejo na svoje žrtve in izvršijo svoje delo po načrtu, ki jim je narisano natančno. Na vseh panogah javnosti in privatnega življenja v naši državi se nahajajo krepke germanske postojanke z drznimi posadkami, in po teh poslednjih smo tako rekoč obkoljeni od vseh strani.

Kakor stojijo stvari, bi zares utegnil nastopiti usodepolen trenotek takoj, ko odmrje naš presvitli cesar... toda vprašati se moramo: ali je pa temu prav zares tako? Ali je zares krutim Prusom resnična ovira sveta oseba našega cesarja? Ali jih zares drži spoštovanje do našega modrega vladarja nazaj od črnega koraka? Skoro da bi o tem dvomili! Saj nam je le predobro znano, da Prusom ni prav nič svetega v Avstriji in le premnogokrat so dali glasnega izraza od sebe, da niti ne oseba našega cesarja. V svojih raznih predrznih spisih govorijo celo o našem cesarju v nekem tonu, ki izraža vse drugo, kakor pijeteto do starčka-mučenika na avstrijskem prestolu. (Toda če pa mi le navedemo v svojem listu fakta o nemškem cesarju Viljemu II., pa nas celjsko državno pravdnštvo — zapleni! Op. ured.) Bolj gotovo je, da je Prusom le preteža in izgovor fraza, da naš cesar ovira katastrofo od strani Nemčije, marveč da je pruskim lisjakom avstrijsko grozdje naravnost — previsoko.

Prusija, ako bi ne čutila drugih ovir, bi bila najbrže že planila po Avstriji, poskusov za to v notranjem naše države ne skrivajo pristaši prusaške ideje. Toda kakor prav neprijetna napotja jej stojita nasproti Rusija in tudi — Francija.

O avstrorusski zvezi ima Prusija že svoje kisle prepričanje, leto je dobila po slovanski zavesti. Veriga te zveze pa se vleče preko Črne gore in Balkana in zlasti skozi vzbujajočo se Srbijo.

V Francozih, dasi je francoski narod zapeljan po židovsko-framasonski kliki, umoril avstrijsko kneginjo Marijo Antonjeto, ima Avstrija že dolgo svojega zaveznika. Francija dobro zna, da ako bi se Prusiji posrečilo, povekšati nemško državo z avstrijskimi deželami in povezniti avstrijskim Slovanom na glavo prusko vojaško pikhaubo, da si s to močjo upa Prusija ne le napasti in premagati Francijo, marveč da si s premagano Francijo in Avstrijo skupaj upa premagati tudi orjaško — Rusijo. In tako bi bil potem

izvršen pruski evropski načrt, po katerega izvršenju tolikanj hrepeni in na to deluje. Radi tega je Francija na straži z Avstrijo vred in veriga ki drži preko Balkana v Rusijo, drži okoli Nemčije tudi v Francijo.

In te skrite zveze utegnejo biti, kar drži Nemčijo v šahu, da si ne upa loputniti po Avstriji kakor bi rada in da trga na vseh koncih te oklepajoče jo verige, da bi je raztrgala na kakem kraju ali jo celo zmešala — pravcati poskusi deročega volka — in baš ti zviti poskusi nam svedočijo, da se te skrite zveze v resnici nahajajo.

Bodočnost obeta zares zanimivih stvari!"

Zaplemba!

(Zaplemba.) Že smo mislili, da smo prestali kritične čase, ko se je celjsko državno pravdnštvo kar privadilo naš list zaplenjati. Med 10 številkami od 30. do 40. jih je bilo za plenjenih — šest. V žalostni jubilej prakse, kako deluje v Avstriji tiskovna svoboda, hoteli smo danes označiti postopanje pri zaplembah ter smo tudi prinesli notico o nemškem cesarju Viljemu, zaradi katere smo bili nedavno zaplenjeni, a je na naš ugovor tukajšno sodišče zaplemba razveljavilo. Naše državno pravdnštvo pa ne prenese najpohlevnejše kritike o sebi ter nam je ves uvodni članek pa tudi omenjeno razveljavljeno notico zaplenilo. Istotako je državno pravdnštvo zaseglo tudi konec drugega članka, v katerem smo ožigosali protiaustrijsko rogoviljenje prusofilskih razgrajčev. Namen najnovejši praksi pri zaplembah našega — lista je jasen, katerega pa bo raztolmačil naš poslanec pravosodnemu ministru v parlamentu.

Celjske novice.

(Volilcem v okrajni zastop v Celju!) Volilci iz veleposestva se zbirajo dne 6. t. m. ob 8. uri v „Narodnem domu“ v Celju, od koder odkorakajo skupno na volišče (porotna soba pri okrožnem sodišču). Dne 9. t. m. se zbirajo ob isti uri tudi v „Narodnem domu“ volilci iz kmečkih skupin. Slovenski volilci, pridite vsi do zadnjega na volišče, da pokažete svojo narodno in gospodarsko zavest ter rešite čast celjskega slovenstva!

(Redni občni zbor) „Zveze slovenskih posojilnic“, se vrši v četrtek, 16. novembra 1899. l. ob 10. uri predpoldne v „Narodnem domu“ v Celju. Opomba: Po § 11. društvenih pravil se smejo udeleževati občnih zborov pooblaščenici v „Zvezi“ stoječih posojilnic, pa tudi vsak zadržnik takšnih posojilnic.

(Osebna vest.) Začasnim veroučiteljem na celjski gimnaziji je imenovan č. g. Anton Cestnik, mestni kaplan v Brežicah.

(Celjsko pevsko društvo) je pelo na Vseh svetnikov popoldne tri ganljive žalostinke na slov. okoliškem pokopališču. Miloubrano petje je vidno vplivalo na stotine prisotnikov.

(„Mlinar in njegova hči.“) Igrala se je ta ganljiva žaloigra na Vseh svetnikov dan v modernem ljubljanskem gledališču ter tudi na našem diletantskem odru v „Narodnem domu“, toda smelo trdimo, da ni mogla igrati niti v Ljubljani boljše uspeti, posebno kar se tiče poedinih celjskih diletantov. Večinoma so nastopile ta večer že priznane spretnosti osebe, katere smo imeli že večkrat priliko pohvalno omeniti. Duša celi igri je bil zopet g. Perdan, v čegar rokah je bila vloga mlinarja Črnota. Z umetniško vnemo je izvajal svojo vlogo tako glede govora, kakor glede kretanja. Marico mlinarjevo hčerko je v pravem pomenu besede predočevala gospica Meta Baševa, katera nas je istotako tudi tokrat, kakor vselej poprej, uverila o svoji nenavadni sposobnosti za najtežavnejše vloge. Igralka po poklicu ni mogla n. p. v Ljubljani njene vloge spretnije in z večjimi čustvi rešiti! Ednako veliko in težavno vlogo je imel še g. Salmič, kot mlinarjev hlapec, Konrad. Ko bi bil g. Salmič v tej vlogi prvokrat stopil pred nas, ali če bi nastopil sploh pred nepoznanim občinstvom, zaslužile bi njegove vrline, kakršne je kazal v svoji dovršeni vlogi, priznanje med prvimi. Ali ker pozna v Celju staro in mlado tega gospoda kot neumornega dovtipneža, kateri zabava in kratkočasi kjerkoli se prikaže, nadalje, ker ga je bilo dosedaj občinstvo vajeno videti le v šaljivih ali naivnih vlogah, v katerih že samo njegov nastop — pogled vzbuja splošno veselost, zaradi tega se ni vedelo ta večer primerno ceniti njegove resne vloge. Prava resnoba je zavladala šele v zadnjem dejanju. Županjo je jako dobro pogodila od začetka do konca gospa Bocova, katero upamo pridržati našemu gledališču kot spretno novo moč. Gospa Kalanova se je svoji vlogi vdove Korenke znala kakor vselej uživati z vsemi čutili. Precej obširno vlogo grobokopa Luke je imel g. Šket, ki je igral sicer prav vro, le kretanje je bilo preveč gibčno in govorjenje preveč mladeniško za starca. Manjše vloge so imeli gg.: Miha Korošec (duhovnik), katerega nedosežno mimiko je vse občudovalo; nadalje H. Sax (kmet Matija), g. B. (gostilničar Pivek) ter gospica Jelica Filipičeva (Pivekova žena Meta). Tudi te vloge so delale vso čast svojim izvajalcem. Dvorana je bila natlačena kakor le redkokedaj, a vsi smo zapustili pozorišče vidno zadovoljni nad lepim vspehom.

(Pešpot skoz Gaberje.) C. kr. namestništvo v Gradcu je devolilo, da se pešpot na državni cesti skoz Gaberje 2 metra na široko od vozne ceste odloči tako, da se bodo na cesti med pešpotom in vozno cesto zasadila sadna drevesa. — To je prav dober ukrep, ker sedaj po tem pešpotu gonijo živino in vozijo s težkimi vozovi, tako, da napravljeni pešpot popolnoma vniči.

da so se spustili vsi v razbrzdani smeh. Obstopili so ga na okrog — tudi Mihec je stal med njimi.

„Haha, jež! Kako se je razkoračil!“ zakliče nekdo.

„Heš, heš! draži ga drugi, rovač ga za haljo. Ta mu zleze z ramen in pod njo se prikaže njegova palica z velikim, zakrivljenim držajem. Mihec skoči k njemu.

„A ti s palico prideš med nas? Hočeš nas pobiti kaj? Hočeš nas pobiti? No udri — hrček!“

Miha ga prime za roko, da je Andrej kar bolestno zastokal. Hoteč se osvoboditi, se je zviljal kakor črv, toda Mihčeva roka je kakor železne klešče stiskala njegovo roko. Izraz bolesti in onemoglosti jeze, ki se je kazala na Andrejevem licu, je vsem napravljaval veliko veselje.

„No, udri hrček, udri!“ kliče Miha, stiskajoč ga še močnejše, Andrej zaškriplje z zobmi.

„Pusti me! Čemu me mučiš? Hinavec hinavski! Vsakega opehariš... tudi Maro si opeharil! Opeharil, opeharil!“ kliče Andrej.

Družina se zopet spusti v razbrzdani smeh, ki pa je sedaj veljal Mihcu. Ta močno zarudi in trenutek poznej se je halja zagugala enkrat, dvakrat s tanko, shušano Andrejevo postavo vred po zraku. Naglo napaden se je kar zvil v klobčič v miščatih Mihčevih rokah, priletel skozi

odprte duri v vežo ter se tu razprostrl po ka menitem tlaku. Toda že v naslednjem trenutku je bil na nogah; močen vdarec na glavi je prebudil v njem vso divjost razdražene, neogladjene narave. Kakor besen se je zavrtel v veži, pograbil palico, ki mu je bila odletela v kôt ter dvignil roko k groznemu vdarcu.

V veži se začuje presunljiv krič. Bil je to Marin glas, oni glas, kateri edini mu je privajal v dušo drugi svet, svet poln luči, krasote.

Andreju je omahnila roka in novi krič groze se je oglasil v polutemni veži. Težka, rudasta kita mu je mignila pred očmi ter skupno z lastnico vred padla na umazano tla.

Vdarec, namenjen Mihcu, je dosegel Andrejevo zlatolaso kraljičino Maro...

Ko se je družinčad otresla groze, že Andreja ni bilo več nikjer videti. Zbežal je poprej nego ga je moglo doseči maščevanje razjarjene grajske družine.

* * *

Po burnem dnevu je nastopila tiha, nekoliko hladna noč, dihačoga soglasje in vlivajoča mir v človeško dušo. Tudi v graščini vlada tišina. Družina se je podala k počitku, dnevno gibanje je omolknilo; čujejo se samo koraki stražnika, ki po grofovem naročilu, dokler žito ni zmlačeno, hodi okrog graščine.

Skozi odprte vežine duri pada pród svetlobe na nasip na dvorišču ter le slabo osvetljuje dve postavi, potihoma šepetajoči med seboj. Časih se oglasi blažen, zamolkli smeh — smeh, s kakršnim se smejejo samo kraljičine, vtoplja joče se v bogastvu, sreči...

In resnica, katera izmed njih je srečnejša, nego Andrejeva kraljičina Mara, zaupljivo naslonjajoča obvezano, rudasto glavo na Mihčevo ramo...

Naokrog je tiho, tako milo in na nebu zvezda pri zvezdi. Milijoni in milijoni teh drob-nih, leskečih se jasnih svetov se žaré tam v višavi, žaré vtrinjajo se ter gugajo kakor po taktu tihega šumenja bližnje reke...

Vendar ni ta svet tako otožen, niti siro-tinja ni tako žalostna, dá niti hinavščine ni toliko, nego se nam včasih dozdeva...

* * *

Andrej je zginil brez sledu.

Dopis v časopisu, ki je poročal o elementarni neizgodi, ki je doletela —ski okraj, zlasti še zem-ljišče grofa N., končal se je naslednje:

„Vse pritrjuje, da je nevihta vzela v plen tudi človeško življenje: iz narastle reke so iz-vlekli truplo človeka, oblečeno v staro, oguljeno haljo. Gotovo kak revež.“

Ko bodo drevesa zasajena, pa to ne bo več mogoče.

(Martinov večer) priredi dne 12. t. m. godbeni klub v zvezi s „Celjskim pevskim društvom“ v „Narodnem domu“ v Celju, na kar se že sedaj vljudno opozarja.

(Za „Dijaško kuhinjo“ v Celju) podarila sta tajnika gg. Fran Lončar in Janko Vavken mesto venca na grob očeta Šukljeja vsak po 5 gld.

(Obesil se je) pretečeni torek v Gaberjih 22letni kmečki sin Franc Hriberšek vlg. Hivc. Vzrok je bil prepir s svojo materjo.

(Osnovni občni zbor „Delavskega stavbenega društva“) se vrši v nedeljo dne 19. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni v „Narodnem domu“ v Celju. Že zadnjič smo omenili veliko važnost tega najnovejšega podjetja, ki bo temelj narodni delavski organizaciji. Vsak navadni delavec, ki bi se moral sicer celo življenje potikati po tujih zaduhlih stanovanjih, pride na ta način do lastne hišice z vrtom, katero bo z lahkočo poplačal, da postane njegova last. Zato pa opozarjamo vse slovenske delavske sloje na omenjeno osnovno zborovanje, kjer se bodo prečitala pravila ter se jim bodo razložili vsi podrobni pogoji.

(Celjski poslanec Pommer) se na Dunaju hudo peha, da bi si pridobil tem več popularnosti med onimi sloji, ki naj bi v nepovoljnem položaju zanj agitovali. Hvalevredno je sicer, da se zavzema poslanec za zadeve, ki so res preustrojitve potrebne, toda pri Pommerju se vidi že na načinu, kako svoje prizadevanje razglasa, da ne dela s srcem, nego le z jezikom. Stavil je s svojimi tovariši zadnje dni v državnem zboru kar tri predloge: 1. za privatne uradnike naj se ustanovi pokojninski zavod, 2. diurnisti (pisarji) naj se uvrstijo kot stalni uradniki v 12. činovni razred, katerega je ustanoviti, in 3. znižati naj se vojaška služba od treh let na dve leti, toda le pri onih, ki so dovršili nižjo gimnazijo, nižjo realko, meščansko šolo ali tem podobni zavod. Posebno z zadnjim predlogom se nikakor ne moremo strinjati. Znano je, da le mestni sinovi studirajo tako rekoč za „šport“ par gimnazijskih, realčnih ali meščanskih razredov, ker so do teh let nesposobni se česar resnega poprijeti, a za nadaljno študiranje so navadno — preleni. Takih nemških polštudentov kar mrgoli po naših mestih, ki tvorijo navadno voditelje razgrajujoči fakinaži. In taki malomarneži naj bi uživali pri vojakihi še to prednost, da bi služili samo dve leti! Ali ni kmetijski sin, ki ni imel prilike si enakih študij pridobiti, ravno toliko vreden, kakor sprideni nemški dijaki? Vrh tega je ta pri gospodarstvu in v podpori svojih staršev doma krvavo potreben, dočim meščanskega pohajkvalca nihče ne pogreša ter mu bo le zdravo, ako se nauči pri vojakihi rednega življenja in discipline.

(Poziv slovenskim citrašem.) Osnovati se namerava klub slovenskih citrašev s sedežem v Celju; pozivljajo se vse cenjene dame in gospodje citraši, da blagovolijo prijaviti, ako se hočejo udeleževati citraških vaj.

Fran Korun Koželjski v Celju.

(Celjska policija) je še vedno magistratna „telesna straža“, o njenem podržavljenju še ni nič slišati. Mnogo občin, okrajnih zastopov itd. so pač sklenili prošnje za podržavljenje celjske policije, a odposlali prošnji niso, kakor smo slišali, ker ne vedo kam jih je odposlati. Take prošnje je poslati vis. ministerstvu notranjih zadev, ki po novi preustrojitvi zastopa agende nekdanjega policijskega ministerstva. Še bolje pa je, če pošljejo iste našemu uredništvu, ki jih bo skupno odposlalo državnemu poslancu na Dunaj.

Državni zbor.

Vse seje pretečenega tedna so bile izpolnene z debatami o vladni izjavi. Govorili so prvi dan, t. j. 24. m. m. Hofmann-Wellenhof v imenu nemške ljudske stranke, Pergelt v imenu nemške napredne stranke, dr. Lueger za krščanske socialiste, Bärnreither za ustavoverne veleposestnike, Hannich za socialne demokrate in Wolf za Schönererjance. Vsi so naglašali potajno zadovoljstvo s sedanjo vlado, obečali isto podpirati, dokler ostane na stališču, da je treba nemštvo v Avstriji povspeševati, da uvede nemščino kot jedini državni jezik.

Dne 25. oktobra so prišli slovanski poslanci na vrsto. Govorili so Poljak vitez Jaworski ter Čeha grof Palffy in dr. Stransky. Prvi je povedal, da imajo Poljaki do sedanjega ministerstva skrajno nezaupanje ter se izreče za solidarno postopanje z ostalimi slovanskimi poslanci v desnici. Isto je izpovedal v imenu Čehov poslanec grof Palffy. Največ zanimanja je vzbudil govor dr. Stranskega, ki je že sloveč kot najboljši govornik čeških poslancev. Njegove ostre besede so padale kakor težki udarci na glave onih, ki so se tako hudo pregrešili na zlorabi enakopravnosti, ki so povzročili na Češkem in Moravskem pravcato ljudsko vstajo, kjer skoraj vsaki dan izkrevavi par žrtev od vojaških krogelj ali bajonetov. Dan 17. oktobra, ko so se preklicale jezikovne naredbe za Češko, in Moravsko je za Čeha baš tako usoden dan, ki ostane črno zaznamovan, kakor so bitke pri Solferino in Kraljevemgradu. Nemškim strankam, ki se klanjajo sedaj Claryju, je zaklical: „Vi se pustite tepsti z bičem, samo nemški mora biti ta bič!“ V imenu rumunskih poslancev je podal poslanec Lupul izjavo, da se ravna njegov klub po načelih: popolna avtonomija kraljevin in dežel ter popolna enakopravnost vseh narodnostij. Samo če bo vlada ta načela strogo izvajala, sme pričakovati, da nji ne bode njegova stranka napovedala očitnega sovraštva. Dr. Kathrein je v imenu katoliške ljudske stranke, katera tvori del desnice, izjavil, da bo njegova stranka podpirala novo vlado, če bo ista delovala na pomirjenje narodnostnih preprirov. Ta izjava je vzbudila začudenje v desnici ter se je že bilo bati, da se Kathreinova stranka izloči iz desnice; za sedaj se je zadeva še pomirila.

V pravem nemškem smislu je govoril nemški poslanec Fochler, rekoč: „Na svetu ni enakopravnosti; vsikdar bodo edni bolj enakopravni drugi manj. Mi (Nemci) zahtevamo zase predprave v tej državi, ki je od nas ustanovljena(?) in z našo krvjo spojena(?)“. Tako mislijo vsi Nemci, tudi vlada, le povedati si ne upajo tako jasno. Toda motijo se in — lažejo.

Dne 26. oktobra so govorili: Čeh dr. Kramář, Hrvat Bianchini, Čeh Zacezk ter socialni demokrat Daszynski.

Seja dne 27. oktobra se je pričela zopet z nadaljevanjem debat o vladni izjavi brez pravega zanimanja. Burja je še le napočila, ko je koncem seje predsednik naznanil, naj se postavi na dnevni red sobotne seje — volitve delegacij. Wolf in Schönerer sta kar za stavo kričala nad lastnimi rojaki na levici. Imenovala sta jih izdajalce, ljudske sleparje itd. Konec debat o vladni izjavi se sprejme ter se izvoli generalnim govornikom dr. vitez Placek.

V seji dne 28. oktobra je dosegla vlada to, kar jo je najbolj skrbelo. Brez velikega hrupa in obotavljanja so se izvolile delegacije ter se je zasedanje preložilo do ponedeljka dne 6. t. m.

V delegacije so izvoljeni za Štajarsko: grof Stürgkh, Wolfhardt ter namestnik Mosdorfer. Slovence se je popolnoma prezrlo. Za Korško je izvoljen Lemisch, namestnik pa Hinterhuber; za Kranjsko dr. Ferjančič, namestnik pa Vencajz. Za Istro, Goriško in Trst so izvoljeni seveda sami Italijani. Pred zaključkom sobotne seje so odgovarjali posamezni ministri na stavljenе interpelacije, in sicer je odgovoril minister notranjih zadev dr. pl. Körber interpelacije dr. Zaczeka in tovarišev glede izgredev na Češkem in Moravskem. Minister je trdil, da so bile demonstracije premišljeno pripravljene ter da njim ni iskati političnih vzrokov, katera trditev je vzbudila med češkimi poslanci hrupno ugovarjanje. O ministerskem odgovoru se otvori v prihodnji seji podrobna debata.

Spodnje-štajarske novice.

(Imenovanje) Konzistorijalnim svetovalcem lavantinske škofije sta imenovana čč. gg. Jožef Flek, prošt v Ptuj in Ivan Epalle, opat samostana trapistov v Rajhenburgu. Duhovnim svetovalcem so imenovani čč. gg. Jakob Hribernik špirtuval v mariborskem bogoslovju, Jos. Zidanšek, profesor bogoslovja v Mariboru, dr. Martin Matek, profesor bogoslovja v Mariboru, Jos. Čížek,

dekan v Jarenini, Franc Šalamun, dekan v Rogatcu, Matija Wurzer, župnik v Rušah, Matija Koren, župnik v Žalcu, Martin Jurkovič, župnik pri Sv. Petru pri Mariboru, o. Friderik Inglič, kapucinski gvardijan v Celju.

(Osebnost.) Č. g. Franc Kakuška bivši kapelan v Dobovi, je sprejet v budjeviško škofijo, ter nastavljen v mestu Krumau.

(Učiteljske premembe) Nadučiteljem so imenovani: Jurij Augustinčič, učitelj in šol. voditelj v Dobju za Sv. Anton pri Sevnici, Vekoslav Strmšek na dosedanem mestu pri Sv. Petru na Medved. selu in istotako Matija Šmid v Podgorju pri Slov. Gradcu. Učiteljem in šol. voditeljem pri Sv. Miklavžu, okraj Slov. Gradec, je imenovan Štefan Rataj, dosednji podučitelj v Slivnici pri Celju. Kot podučitelji ozir. podučiteljice so nameščeni: na nemški šoli v Konjicah Al. Weixler, dosedaj pri Sv. Ožbaltu na Dr.; v Ljutomeru Fran Zacherl, dosedaj učitelj v Cezanjevcih; v Šoštanju Jakob Vrečko, dosedaj v Preborju; v Št. Jurju na juž. žel. Drag. Kveder, dosedaj v Račjem; v Studenicah Jos. Kokl, dosedaj v Poljčanah; v Št. Jurju na Pesnici ondota supletinja Marija Kralj; v Središču Kristina Bregant, dosedaj pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Kot učiteljice ženskih ročnih del sta nameščeni Gabrijela Gorišek v Rušah za Ruše in Selnico na Dr. in Jožefa Sackl za mesto Celje.

(Strokovnim zastopnikom v okrajnih ozir. v mestnih šolskih svetih) so izvoljeni in od dež. šol. sveta potrjeni za okraj Kozje: Emerik Moric, nadučitelj pri Sv. Petru pod Sv. gorami; Sevnica: Anton Skalovnik, nadučitelj v Blanci; Brežice: Blaž Tominc, nadučitelj v Globokem; Št. Lenart v Slov. goricah: Jos. Mocher, nadučitelj tam; Konjice: Jak. Jurko, nadučitelj v Tepini; Šmarje: Vekoslav Strmšek, nadučitelj pri Sv. Petru na Medved. selu; Radgona: Jak. Soukal, nadučitelj v Radgoni; Ptuj (mesto): mestni nadučitelj Anton Stering; Celje (okolica): Armin Gradišnik, nadučitelj na celjski okoliški deški šoli; Laško: Blaž Kropelj, nadučitelj na Zid. mostu; Slov. Bistrica: J. Kristl, nadučitelj v Slov. Bistrici; Ljutomer: Ivan Robič, šolski ravnatelj v Ljutomeru; Gor. Radgona: Simon Erzenjak, nadučitelj pri Sv. Petru pri Radgoni; Ormož: Mih. Vavhnik, nadučitelj pri Sv. treh kraljih; Rogatec: Fran Lorber, nadučitelj pri Sv. Florjanu pri Rogatcu; Marenberg: Gottfried Sitter, nadučitelj v Vuhredu; Šoštanj: Franc Hernaus, nadučitelj v Šoštanju; Slov. Gradec: Matija Šmid, nadučitelj v Podgorju.

(Iz Teharjev.) V svoji seji dne 29. oktobra t. l. si je teharski krajni šolski svet izvolil načelnikom g. Antona Štor p. d. Menih, posestnik v Bukovžlaku; namestnikom pa g. Ignacija Cajhen, posestnik v Teharjih. Potemtakem je sedanji krajni šolski svet v Teharjih sestavljen: č. g. Anton Šibal, župnik, g. Lovro Šah, nadučitelj, g. Jos. Pečnak šol. ogleda; Anton Štor, načelnik, Ignacij Cajhen, načelnika namestnik; dr. Dolschein, Jože Šušterič, Franc Štor, udje. Že imena jamčijo, da se bode za šolo mnogo koristnega storilo.

(Iz Štor.) Večkrat že je prinesla celjska „Deutsche Wacht“ do cela neresnične in s hudobnim namenom izmišljene članke iz Štor, ki prav lopovski napadajo teharskega nadučitelja in župnika, češ, ta dva gospoda pričela sta se zaganjati in ščuvati na nemško šolo v Štoreh, ter ji pretita s poginom. Na prvi hip bi človek mislil: že morajo v Štoreh imeti bojaznega poročevalca, ki si dela velike, a nepotrebne skrbi za obstanek te šole in kateremu nista simpatična imenovana dva gospoda. Če bi kdo tako mislil, bi se pač motil! Po tem umazanem, skoz in zkoz breznačajnem poročevalcem ni treba v Štore povpraševati, Štore niso tako srečne, ampak najdeš ga veliko bližje, da, prav v priljubljenem ti Teharju. O srečen kraj Teharje! Zakaj je umazani poročevalec le štorski šoli naklonjen, teharsko pa sovraži, bode vsakdo lahko razumel, kdor pozna politično mišljenje, zlobo in hinavščino zgage na Teharjih.

(Pri Sv. Jederti nad Laškom) ustanovila se je na dan Vseh svetnikov „Čitalnica“. Shod je bil mnogobrojno obiskan. Govoril je vlč. g. dr. A. Medved, profesor iz Maribora. Slava!

(Konjiško učiteljsko društvo) ima v četrtek dne 16. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne v slovenski šoli v Konjicah svoje glavno zborovanje. Ker je na sporedu mnogo važnih stvari, se pričakuje polnoštevilna udeležba.

(Iz Konjic.) Radi napadov na Slovence ob priliki čitalniške otvoritve v Konjicah bil je tudi kaznovan na cel teden ričeta konjiški čevljar Šajtegcl (Scheitegl). Taki so nemčurski obrtniki. Torej: Svoji k svojim!

(Volitve v okrajni zastop slovenjebistriški), ki bi se imele vršiti pretečeni teden, so preložene na negotov čas. Pomoto je zakrivilo mariborsko okrajno glavarstvo.

(Električna naprava pri Slov. Bistrici.) Veleindustriec Scherbaum v Mariboru snuje obsežno električno podjetje blizu Slov. Bistrice. Ondotni potok Bistrice hoče pri vodopadu porabiti za moderno električno silo, ki bi priskrbela mestu razsvetljavo, električno vožnjo od kolodvora do mesta in k bakrenemu rudniku v Gor. Bistrici, ter bi služila tudi južni železnici na Pragarskem.

(Nesreče.) V Janževi vasi pri Ptujju je udaril na paši konj 13letnega Jožeta Senčar s kopitom v glavo ter ga ubil.

(V Dornavi pri Možgancih) se razširi kmalu dvorazredna šola v trirazrednico.

(Sad nemške šole.) „Sergeerter Her bitte vern für leicht Heier edvas Weiner Kaufen sind niht sofil wie Forigen jahr eß ist gutt starkr nur edvas resche die breise sind wie forigen jahr edvos biliger in der untern Kolloß aber teiere von 22 bis 30 K. ber litter wie die Kvalitet ist. die leite komen imer frogen wen die Herrn Komen sind auh edvos alte zum hoben um den breiß, Hoh Ahtungs Voll N. N.“ Tako nemško izobražene kmete bi menda rad imel tudi vranski Ottenschläger, ki bi svoje pridelke ponujali in materinščino onečlašali, končno pa vendar pristni Nemec ne bi razumel, ali mu ponuja vino, hmelj ali — kozličje.

(Ormož.) Pri občnem zboru novega okrajnega zastopa so bili včeraj v okrajni šolski svet skoraj ednoglasno izvoljeni: č. g. Ivan Bohanec, župnik, g. Ivan Kočevar, g. dr. Oroslov Kristan, g. dr. Ivan Omulec in g. Makso Robič.

(Od Male Nedelje) Pred kratkim je bilo čitati neki dopis v „Slov. Gospodarju“ iz ormoške okolice, v katerem se priporoča okrajnim zastopoma v Ormožu in Ljutomeru naj se zedinita, da se zvežeta z okrajno cesto Sv. Tomaž in Mala Nedelja. Vsi tamkaj naštetih razlogi se mi zdijo tehtni in vredni merodajnega uvaževanja. Malonedeljčani potrebujejo leto za letom mnogo apna in ga vozijo skoraj edino s Huma pri Ormožu. Pa tudi les, vino, sadje itd. se silno težko spravljajo iz različnih vrhov med Sv. Tomažem in Malo Nedeljo zaradi zelo blatnih občinskih cest jeseni in spomladi. Merodajni krogi so vljudno prošeni, naj storijo potrebno, da se ta komaj kakih šest kilometrov dolga proga zveže z okrajno cesto. Ta prilika bi se lahko vporabila v to, da dobi tudi Mala Nedelja v ožjem pomenu zvezo z okrajno cesto. Vedno deževna leta so nam občinske ceste tako pokvarila, da konji komaj prazne vozove iz blata vlačijo. Občine so s plačili tako preobložene, da si same pri teh slabih letih pomagati ne morejo. Posebej še prosimo ljutomerske okrajne zastopnike, naj nas ne pustijo na cedilu. Naša pošta ima toliko prometa, da poštni sel ne more več zmagati. V srce se nam smili, ko ga vidimo dan na dan prihajati obloženega z zavitki in zamoti, kakor da bi bil kaka tovarna žival. Na vsak način bode potrebno, da prosimo za vozno pošto vsaj trikrat na teden. Kako bomo pa dobivali poštno pošiljavo, ako bode poštni konj obtičal v blatu? Skrb za ceste in promet naj v stran potisne osebne prepire!

(Starinske izkopsnine na ptujskem polju.) Sedaj je dovršil profesor Gurlitt izkopavanje rimskih preostankov pri Hajdinu blizu Ptujja. Z uspehi je lahko popolnoma zadovoljen. Z odkritjem rimskih zgradb in spomenikov se je odprl Ptujju pritok tujcev, ki se zanimajo za zgodovinske ostanke. Izkopavanje se je začelo na travniku kmeta Zupaniča pred ednem letom. Dva metra pod zemeljskim površjem je naletel na celo rimsko cesto ter na tri tempelne, ki so

bili posvečeni rimskemu bogu Vulkanu, boginji Fortuni in solnčnemu bogu Mitrasu. Posebno zadnji tempel, ki je bil postavljen leta 150 po Kristusu, se je razkril jako dobro ohranjen ter poln najlepših spomenikov. V njem se nahaja šest altarjev dobro ohranjenih z napisi, štiri skulpture, dve statue, ki predstavljajo boga Mitrasa ter dve podobi genija z dvigneno in s pobešeno bakljo. Mitrov tempel je edina rimska zgradba, ki je ohranjena v Avstriji nad zemeljskim površjem ter bo privabila od vseh delov sveta historične spoznavalce.

(Desetletnico škofovanja) je obhajal dne 26. m. m. premil. knezoškof lavantinski dr. Mihael Napotnik.

(V dijaškem semenišču v Mariboru) je imenovan špiritualom č. g. Ivan Vreže, veroučitelj na učiteljskišču.

(Poštni urad v Rušah) je dobil po prizadevanju slovenskih občin dvojezični pečat. Zasluga za to pa gre še pred vsem pravniku g. Gorišku.

(Namestnik za Štajarsko) baje postane tirolski namestnik grof Merveldt, kateremu bo sledil na Tirolskem drž. poslanec baron Dipauli. Iz drugih virov se zopet zatrjuje, da pride Dipauli v Trst, grof Goëss pa v Gradec.

(Štajarski deželni odbor) je naklonil nekaj podpore tudi slovenskim zadrugam, n. pr. kletarski zadrugi v Št. Ilju v Slovenskih goricah in kmetijski zadrugi na Cvenu pri Ljutomeru po 300 gld. in obljubil dati tudi posojilnici pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah 1000 gld. 3% posojila. — Kranjski deželni odbor pa noče nič slišati o kakšni podpori zadrugam.

(Cesar na Gor. Štajarskem.) Prve dni tega meseca se vršijo okoli Neuberga dvorni lovi na divje koze; vdeleži se jih tudi cesar.

Druge slovenske novice.

(Osebnost.) Glavni učitelj na ženski učit. pripravnici g. J. Vodeb v Ljubljani in okrajni šol. nadzornik g. V. Zupančič sta pomaknjena v sedmi činovni razred.

(Iz Ljubljane), 1. novembra: Po ljubljanskem mestu prišel je pretekle dni meriti inženir Mayer tvrdke Siemens & Halske progo električne železnice. — Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske se je vršil dne 26. oktobra t. l. ob ogromni udeležbi. Voljen je stari odbor z veliko večino blizu 700 glasov. Deželna vlada z Kranjsko je pravila „Zveze slov. in istrsko-hrvatskih županov“ s sedežem v Ljubljani, potrdila. V kratkem se bode izvolil odbor. Shod zaupnih mož narodne stranke je bil 25. oktobra t. l. obilo obiskan, ki je sklenil velevažne resolucije.

(V Ljubljani) osnujejo „Osrednjo slovensko zadrugo“. Ta zadruga naj bi pospeševala delovanje kmetijskih zadrug po deželi.

(Dovoljeno posojilo.) Cesar je potrdil sklep kranjskega deželnega zbora, s katerim se ljubljanskemu mestu dovoljuje najeti si 800 000 gld. posojila za stavbe in druge naprave.

(Umrli je) v Ljubljani c. in kr. podpolkovnik v pok. g. Josip Gressel pl. Baraga. Pokojnik je bil zelo priljubljen pri vojaštvu, pa tudi ljubljansko občinstvo ga je spoštovalo, ker ni nikoli prikrival svojega pokolenja.

(Za razširjenje ljubljanske nižje gimnazije v višjo) je v državnem proračunu za leto 1900 postavljena določena svota.

(Slovenski pesnik A. Aškerc) je dovršil svojo rodbinsko dramo „Izmajlov“, ki se bo v teku te sezone v Ljubljani uprizorila.

(Požar.) V Krašnji pri Lukovici je uničil dne 24. m. m. ogenj Francu Bartiču hišo z vsemi gospodarskimi poslopji. Škode je blizu 2000 gld., a zavarovan je bil le za 400 gld. Zsžgali so otroci.

(Utonila je) v Cepnem pri Postojni 17letna M. Repič.

(Nezgod.) V Postojni je padel pretečeno nedeljo 11letni Fr. Ogrizek pri zgradbi nove šole pod voz ter mu je šlo kolo težko obloženega voza čez obraz.

(Častno občanstvo) je podelila občina Vipava dr. Ferjančiču in dr. Tavčarju. Istotako pa je odlikovala tudi občina Horjul ljubljanskega knezoškofa A. Jegliča in dr. Iv. Šušteršiča.

(V Vipavi) razsajajo ošpice ter je vsled tega šola zaprta.

(Zadružno skladišče v Sinčivasi na Koroškem) se je otvorilo v nedeljo, dne 29. okt. t. l. jako slovesno ob navzočnosti udeležencev iz vseh delov Koroške. Zbralo se je tu nad 1500 slovenskih kmetov, da so pričali, kako se blagoslovila nov dom slovenskega oratarja, da se navdušijo ob ognjevitih govorih za svojo stvar. Res ogromna udeležba in sijajen uspeh slavnosti v Sinčivasi je najboljši odgovor na drzno izzivanje slovenskega ljudstva od strani znanega bar. Rokitanskega, ki je dne 22. oktobra v bližnjem Velikovu rohnol zoper vse, kar ne prisega na zastavo lažiliberalnega in nemškutarskega „bauernbunda“, zlasti pa zoper slovenske duhovnike, ker se ti posvečujejo narodnemu in gospodarskemu delu med ljudstvom. — Lepo stavbo je ob 1. uri popoldne blagoslovil mil. g. prošt iz Dobrlevasi, L. Vavtižar. Potem se je v lepo okinčani dvorani vršilo slavnostno zborovanje, h kateremu je došel med drugimi tudi častitljivi starosta kor. Slovencev, mil. g. prošt Lovro Serajnik iz Tinj. Otvoril je je g. vikar Podgorc, ki je prisrčno pozdravil v tolikem številu došle rodoljube in podal poročilo o novi stavbi. Gospodarska zadruga je imela doslej 15.323 gld. dohodkov in 14.583 gld. stroškov. — Nato so govorili o pomenu, namenu in delovanju zadruge ter o gospodarskem stanju našega kmeta: gg. Ivan Kač iz Žalca, posl. Fr. Grafenauer in odvetnik dr. Iv. Šušteršič iz Ljubljane. Navdušeni in temeljiti govori so našli v poslušalcih, ki so jim z največjim zanimanjem sledili, glasen odmev in živahno pritrjevanje. Iskrene besede, zlati nauki, ki so se čuli tu, obrodé gotovo lep sad in navdušenje, ki je nastalo med poslušalci, gotovo ni bilo le hipno. Po nekaterih formalnostih se je zaključilo zborovanje z „živio“ klici cesarju in papežu. — Prisrčne ovacije so priredili zborovalci gg. govornikom in mil. gosp. proštu Serajniku. — Sledila je na to prosta zabava, pri kateri je koncertirala godba. Vkljub tolikemu številu ljudstva ni bilo niti najmanjšega nereda. Lepa slavnost je pokazala, da še Koroška ni propala!

(Umrli je) bogoslovec celovškega semenišča g. Simon Dobrovnik, doma iz Prevalj.

(Družba sv. Mohorja.) Z razpošiljanjem družbenih knjig začnemo z današnjim dnevom. Knjige se bodo letos razpošiljale po tile vrsti: Najprej jih dobi krška škofija, potem razni kraji, sekovska, zagrebška in druge škofije, Afričani in Američani, na to lavantinska, ljubljanska, tržaška in goriška škofija. Odbor se bode po svojih močeh potrudil, da udje knjige dobé čim preje v roke. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljajte jih ter vnemajte v srce njihovi ljubezni do Boga in domovine! V Celovcu dne 30. oktobra 1899.

(Spominsko ploščo dr. Gobancu) vzdajajo v šolsko poslopje v Železni Kapli koroški nemškutarski učitelji, ker je bil Gobanec varuh nemškega šolstva.

(Predsednik tržaškega prizivnega sodišča) kot naslednik dr. Kindingerja baje postane dr. Ferd. Schrott, sekcijiski načelnik v pravosodnem ministerstvu na Dunaju, kateri je že svojedobno služboval v Trstu kot drž. pravdnik.

(Tržaškem mestnem svetu) je odložil notar Piccoli vse časti, ki jih je imel pri tej upravi. Italijanska gospoda se mu je zamerila, rajši se bo pečal e — z zunanjo politiko v protiavtstrijskih društvih.

(Občinske in deželnozborske volitve za Trst) se bodo vršile meseca februarja prihodnjega leta.

(Ponesrečil je) na kolodvoru južne železnice v Trstu železničar Povh pri premikanju tovornih vozov. Železni ploči sta mu odtrgali obe nogi ter je bil v par minutah mrtev. Zapuščal ženo z otroci.

(Umrli je) v Gorici zdravnik dr. Clement. Oče se mu je pred nekaterimi meseci ravno tam ustrelil.

(Napredek goriških Slovencev.) Naš rojak, velezaslužni rodoljub g. Mihael Vošnjak je kupil v Gorici krasno vilo „Judith“ na korzu Franca Jožefa za 36.700 gld.

(Hrvaško gimnazijo v Pazinu) je obiskal dne 20. m. m. namestnik grof Goëss ter se dal obvestiti, je li vse res na tem zavodu tako, kakor obrekujejo italijanski listi. Namestnik se je prepričal, da je na gimnaziji vse v najlepšem redu ter je izrekel svoje zadovoljstvo.

(Nadškof Rajčević umrl.) V Zadru je umrl dne 27. m. m. nadškof dr. Rajčević.

(Iz Dunaja.) Pri prvem občnem zboru „Slovenije“ dne 23. t. m. je bil za zimski tečaj voljen odbor tako-le: predsednik: cand. phil. Hinko Vodnik, podpredsednik: stud. iur. Milan Valentinčič, tajnik: stud. med. Rudolf Kobal, blagajnik: stud. med. Gabrijel Hočevnar, knjižničar: stud. phil. Hinko Klešnik, arhivar: stud. iur. Franc Bytzek, gospodar: stud. phil. Niko Zupanič, namestnika: stud. tehn. Baltezar Bähler in stud. iur. Josip Zupančič.

Vojna v Afriki.

Zadnjič smo omenili treh angleških zmag nad Buri. Prav smo storili, da smo o tem dvomili, kajti pozneje se je dokazalo, da so bile to Pyrrhove zmage, kakršnih si Angleži ne želijo več, ker bi sicer morali premagani zapustiti Afriko. Res so pograbili Angleži burske čete pri Dundeeju in Glencoeju, toda končno so se morali odmakniti nazaj do Ladysmitha ter počakati pomoči. Buri so se koncentrirali okoli odmikajočih ter je vsak čas pričakovati nove bitke. Nadalje so Buri zasedli mesto Douglas in Melmoth, ter se njim bo z zadnjo pridobitvijo najbrže posrečilo odpreti si svobodno pot do Indijskega oceana. Zasedeno je tudi od Burov mesto Klipdam. Na begu proti Ladysmithu so zajeli Buri 200 angleških huzarjev in 10 častnikov, kakor tudi več orožja.

Posebno huda prede Angležem v mestih Mafeking in Kimberley, kateri mesti so že Buri začeli bombardovati.

Vrhu vseh nepravil na bojišču pa še vzne-
mirja Angleže bojazen, da bodo evropske ve-
sile izrabile njeno stisko. Razun Avstriji ne za-
upajo Angleži nobeni velesili, da jih ne bi kje
prijela. Le turški sultan še sočustvuje z Angleži,
toda pomagati ne more. Govori se, da pošlje
Francija kmalu par vojnih ladij v Afriko, isto
da stori tudi Rusija.

Mesto Mafeking, katerega so Buri že več
dni bombardirali, je začelo dne 27. m. m. goreti.
Mesto Ladysmith je popolnoma obkoljeno ter se
bo moralo vsak čas udati. Burske čete patru-
lirajo na vse strani ter si ogledujejo sovražnikove
operacije. Z angleškimi vjetniki in ranjenci rav-
najo Buri zelo prijazno in človekoljubno, kar je
pohvalil sam angleški vrhovni vojaški zdravnik.

Pri Ladysmithu so po večurnem boju Buri
vsestransko premagali angleške čete. Niti an-
gleški viri si ne upajo te zmage zanikati. Buri
so ujeli 42 angleških častnikov, dva angleška
bataljona z 2000 mož ter 6 topov.

Druge avstrijske novice.

(Plovni kanal Dunaj-Trst.) Za to nena-
vadno podjetje je že dobil pred petimi leti nek
ruski dvorni svetnik predkoncesijo. Isti je izra-
čunil stroške na 160 milijonov gld. ter čas do-
vršitve na tri leta. Sedaj je dobil od trgovin-
skega ministerstva ednako koncesijo inženir
Wagenführer. Največ ovire dela tehnihom proga
Dunaj-Gradeo-Trbovlje.

(Avstrijska in ogrska delegacija) se sni-
dete dne 24. t. m. Poprej še bo ogrski parla-
ment rešil nekaj nujnih zadev.

(Nemška „Gemeinburgschaft“) se že zopet
nevarno maje. Nemška ljudska stranka je pisala
Wolf Schönererjevi zvezi, da se nikakor noče v
imenu „Gemeinburgschaft“ pustiti psovati in
terorizovati od ljudij, kakršna sta Wolf in Schö-
nerer. Jerobstva ne dajo Wolfu v roke, akoravno
bi šla toliko opevana pobratimija nemških strank
v kosce.

(Volilno preosnovo za dunajsko mesto)
ni hotela vlada predložiti cesarju v potrjenje.
To bo Luegerja in njegovo stranko neprijetno
zadelo.

(Na Ogrskem) je izjavil ministerski pred-
sednik, da ne obvelja ukaz vojnega ministra
glede oglašanja rezervnikov z „Jelem“ mesto
„Hier“. In res so bili kaznovani oni, ki so se v
materinščini oglašali samo z ukorom. Ali naj
obvelja tudi tukaj dvojna mera?

(Pruski — „Paradeschritt“ v avstro-ogrski
armadi) Ogrski kakor skupni avstrijski vojni
minister sta izdala naredbo, vsled katere se bo
v avstrijski armadi v bodoče korakalo po —
pruskem taktu. Upelje se namreč tudi pri nas
pruski takozvani „Paradeschritt“, pri katerem
ne bodo vojaki pri korakanju več vzdigali vi-
soko nog, nego jih le dalje od sebe stegali.
Pruske piklhaube in pruski paradešriti pri oboro-
ženi moči v Avstriji, ali ni to zadostni dokaz,
da živimo s Prusijo v prijateljski zvezi?

Ogled po širnem svetu.

(Bolgarsko sobranje) je otvoril dne 27.
m. m. knez Ferdinand ter v svojem govoru po-
seben omenjal prijateljskega svojega sprejema
pri našem cesarju na Dunaju. Predsednikom so-
branja je izvoljen vladni kandidat Pakolow.

(Srbski kralj Aleksander) se je pripeljal
na Dunaj ter se poda za dalje časa v toplice.
Na Dunaju so ga sprejeli precej mrzlo ter se bo
v tem oziru šele spremenilo, ako pomilosti ne-
dolžno obsojene Milanove žrtve.

(Srčne želje nemškega cesarja Viljema II.)
so, kakor že znano: vojne ladje, in sicer
močne in veliko teh. Na njegovo prizadevanje se
bojno brodovje podvoji. V to svrhu mora biti
do leta 1912. deset novih lin. ladij gotovih. Za
to se bo etat od letnih 60 milijonov na 85 mi-
lijonov mark pomnožil. Dobili se bodo ti milijoni
z novimi davki. Cesarjevim željam si upajo na-
sprotovati le socijalni demokratje in svobodna
ljudska stranka.

(Ruski car in carica) prideta dne 4. t. m.
v Potsdam ter obiščeta tudi nemškega cesarja.

(Na Kreti) so se razmere pod vlado grškega
princa Jurija tako spremenile, da prosijo moha-
medanske družine za dovoljenje, da se povrnejo
v domačijo. Nova vlada jim seveda to z vese-
ljem dovoli.

(V američanskem rudniku) in sicer v
Ely Minn. je ubilo Slovenca Ignacija Glavič, doma
iz Klečeta pri Žažemberku.

Narodno-gospodarske novice.

Ustanavljajmo ljudske knjižnice!

(Napisal cand. iur. Vekoslav Kukovec.)

Predno govorimo natančneje o ustanov-
ljanju takih knjižnic na Slovenskem, navesti
nam je kot vzor te vrste angleške ljudske knjiž-
nice, katerim podobne ustanovile so se brezšte-
vilne knjižnice po Franciji in Nemčiji in v naj-
novejši dobi knjižnice na Češkem in Moravskem.
V Angliji ima namreč skoro vsaka občina svojo
praktično urejeno ljudsko knjižnico, ki obsega v
cenih in trpežnih izdajah vse prirobnemu člo-
veku potrebne knjige. Te ljudske knjižnice so
prenesljive, to je, ako si prebivalci kake občine
žele čitati knjige, katerih v svoji knjižnici še
nimajo, zamenjajo že prečitane knjige iz svoje
knjižnice za take knjige iz knjižnic sosednjih
občin, kakršnih si baš žele čitati. Vsak občan
si ob uradnih knjižničnih urah iz ljudske knjiž-
nice lahko izposodi knjigo, katero potrebuje, in
sicer popolnoma brezplačno. Upravo ljudske
knjižnice vodi pa občinski zastop, ki iz občinske
blagajne poravnava tudi vse knjižnične stroške,
kajti v Angliji določa zakon, da morajo tam,
kjer se je za to odločila večina občinskega za-
stopa, vsi občani s primernimi dokladi pri
splošnih občinskih davkih prispevati tudi k
stroškom za ljudsko knjižnico. Na tak način je
vse prebivalstvo občine preskrbljeno za tako
nezatno majhen davek, da ga v obče niti nikdo
ne občuti, z vsemi njemu potrebnimi dobrimi
knjigami, kar je za napredek vsega naroda ne-
precenljive vrednosti.

Tako je torej v Angliji! Samo ob sebi se
razume, da se pri nas mora v tem oziru mar-

sikaj ukreniti nekoliko drugače. Vlada bi pri
nas ustanovitvi takih narodnih izobraževališč ne
šla na roko, to je jasno. Tudi občine bi pri
naših sedanjih razmerah bile vsemu, kar bi
dišalo po novem davku, odločno neprijazne. Kar
se tiče uprave ljudskih knjižnic, nasvetujemo
tudi glede iste znatno premembo. Toda brez-
pogojno bi moralo tudi pri nas veljati načelo,
da treba take ljudske knjižnice ustanoviti pov-
sod, kjer prebiva slovensko ljudstvo, da je na-
dalje lastnik teh knjižnic vse prebivalstvo, ozi-
roma kot juristiške osebe združene občine, ka-
terih prebivalstvu imajo ti zavodi služiti, in
slednjič, kar je najvažnejše, da naj so ljudske
knjižnice brezplačno pristopne vsem izobrazbe
želnim občanom, vsem brez razlike mišljenja in
družabnega stališča.

Glede teh nujno potrebnih ljudskih izobra-
ževališč rešiti nam je razmeram primerno sle-
deča bistvena vprašanja: Za kako veliko okrožje
in kje naj se ustanovi ljudska knjižnica? Kako
naj se nabavijo potrebne knjige, oziroma od kod
naj se dobe denarna sredstva? Kdo bodi upra-
vitelj ljudske knjižnice in kako naj se ista uprav-
lja? In slednjič, kako naj se ustanovljenim knjiž-
nicam zagotovi trajen obstanek?

Kar se tiče prvega vprašanja, ne bilo bi
za naše razmere primerno, ustanovljati ljudsko
knjižnico za vsako občino posebej, ampak po
edno knjižnico za vsako naravno skupino več
občin, tvoreče eden župnijski ali šolski okraj.
Sedež ljudske knjižnice naj se nahaja tam, kjer
je cerkev ali šola ali oboje, v krajih pa, kjer bi
za njo ne bilo dobiti lastnih prostorov, naj bi se
namestila baš v šoli sami. Navedena torišča
tvorijo naravna središča manjših okolišev, imajo
tudi največji promet in zlasti važno je, da bi
tam bilo najlažje najti sposobnih mož, ki bi
skrbeli za živahen razvoj knjižnice, ki bi za njo
vzbujali potrebno zanimanje med narodom, in
ki bi bili zmožni koristno in razumno jo uprav-
ljati. S tem pa nikakor ni rečeno, da bi po
potrebi tudi posamezne zlasti večje in napred-
nejše občine ne smele imeti svojih lastnih knjiž-
nic, ali da bi zraven manjših krajevnih ljudskih
knjižnic po večjih mestih in trgih ne mogle biti
tudi glavne ali velike knjižnice za vsako večje
okrožje manjših knjižnic, recimo za vsak poli-
tičen okraj. Morebiti bi baš take knjižnice po
načelu prenesljivosti bile marsikje dobrodošlo
sredstvo, da bi redne manjše ljudske knjižnice
preskrbovale z redkejšimi in dragocenejšimi in
ne tako splošno potrebnimi knjigami.

Naša nujna skrb pa bodi, da gori nazna-
čene skupine občin brž ko mogoče prav gotovo
dobe vsaka svojo lastno ljudsko knjižnico, ki
bode sposobna z uspehom zasledovati važen
smoter ljudskega samopoučevanja in napredka.

Pri točki, kako naj se nabavijo za ljudsko
knjižnico potrebne knjige, vprašamo se nehote:
ali Slovenci sploh imamo toliko primernih knji-
ževnih proizvodov, da z njimi vsestransko za-
dostimo ukaželnosti priprostega slovenskega
človeka. In čeravno v tem oziru moramo pri-
poznati, da bi s tem, kar je do sedaj v slo-
venščini napisanega tudi glede najnujnejših prak-
tičnih znanosti, človek kot samouk ne mogel do-
seči bogve kakšne izobrazbe, vendar so sloven-
ske tiskarne v dosedanji dobi podarile narodu
že prav mnogo dobrega, koristnega in praktič-
nega berila, morebiti celo več, nego si sami
domnevamo. Napaka je le to, da ona mnogo-
številna dela, katera je izdala dična Mohorjeva
družba in druga slovenska knjižna podjetja, leže
razstresena in zaprašena bogve kje po omarah
in policah slovenskih rodoljubov in raznih knjigo-
tržcev, ne da bi jih čital narod, kateremu so
namenjena. Ta zakopani knjižni zaklad naj bi
prijatelji naroda oteli, in mnogo ljudskih knjižnic
bi na tak način za dober kup pridobilo obilico
še prav dobro uporabnih knjig. Tudi slovenski
pisatelji pisali bi s tem večjim veseljem nove
slovenske knjige, mnogo rajši nego do sedaj, ko
marsikatero narodu posvečeno novo knjigo pre-
čita jedva nekaj stotin dijakov in učiteljev, a
kupi in potem nerazrezano položi med staro
šaro nekoliko slovenskih uradnikov.

(Konec prihodnjič.)

Književnost.

(Popevčice milemu narodu.) Gosp. Anton Hribar (Korinjski) je ravnokar izdal II. zvezek svojih priljubljenih poezij. Krasna knjižica je izšla v tiskarni g. Drag. Hribarja v Celju ter stane elegantno vezana 1 gld. 60 kr., broširana pa 1 gld. 10 kr.

(Rokovnjači.) Narodna igra s petjem v petih dejanjih, katero je spisal po Jurčič-Kersnikovem romanu Fran Govekar. Ta igra se je lansko leto na splošno zahtevanje štirikrat predstavljala v ljubljanskem gledališču, a tudi v letošnji sezoni pride na vrsto, zato pa si bo knjižico tudi omislil vsakdo, ki se zanima za izvirne domače igre. Cena 40 kr.

(Zabavna knjižnica) za slovensko mladino. Marljivi mladinski pisatelj, g. učitelj Anton Kosi v Središču je izdal osmi zvezek omenjene knjižnice, ki obsega več prav primernih pesmic, povestij, pravljic in kratkočasnic ter bo gotovo zelo dobrodošla šolskim vodstvom, mladini in nje prijateljem. Cena knjižici je samo 15 kr.

(Nova slika.) Trgovca g. Peter Nikolić v Zagrebu ima na prodaj lepo sliko znamenitega srbskega slikarja Pavla Javanovića. Predmet tej sliki je povzet iz junaškega življenja Črnogorcev. Pred seboj vidimo zbrano črnogorsko družino ter gledamo, kako ded malega Črnogorca uči vaditi se v rabi orožja. Slika je nad 60 cm. visoka in blizu 100 cm. široka v lepem okvirju. Slika velja 27 gld., ako se takoj plača, 30 gld. pa v obrokih. Slika služi v lep okras stanovanju. Razprodajalec, ki potuje s to sliko po Slovenskem, ima v razprodaji tudi sliko pok. slov. vladike Ant. Mart. Slomškega iz naše trgovine, katero istotako priporočamo.

Razne stvari.

(Visoke ženitve.) Poroča se, da je postalo zopet negotovo, ali se cesaričinja Štefaniya omoži ali ne. Na vsak način pa se še močite, koja bi so imela že vršiti sedaj novembra, za nekaj časa odloži. — Mnogo se govori tudi v zadnjem času, da se bo prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand ženil z grofico Chotek. Grofica Chotek je navdušena Čehinja. Znano je, da je tudi Franc Ferdinand Slovanom zelo naklonjen. Ako se res oženi Franc Ferdinand z grofico Chotek, potem se bo moral odpovedati prestolu. Prestolonaslednik bi postal potem nadvojvoda Oton, o katerem pa se govori, da bi se v tem slučaju tudi odpovedal prestolu na ljubo svojemu sinu.

(Premeten župan.) V neki vasi ob Renu se je posrečilo županu, da je zaplenil šest ponarejenih tolarjev. Šel je ter napisal dolgo poročilo državnemu pravniku, pričakovalje od pristojnega mesta pohvale, da je zasledil hudo delstvo ponarejanja denarja. Državni pravnik je zaukazal, naj mu takoj dopsiljejo „corpora delikti“ — tolarje. Župan, ne bodi len, je hitel na pošto ter odposlal ponarejene tolarje s pošto nakaznico. Poštni uradnik seveda ni sumil pri tako vplivni osebi, kakor je bil župan, da bi denar ne bil pravi, ter je pomešal tolarje med ostalo srebro. Na ta način je prišel državni pravnik ob dokažila, premeteni župan pa ob slavo.

Koledar.

Petek (3.) Hubert, škof; Ida, kraljica. — Sobota (4.) Karol Boromej, škof; Modesta, dev. — Nedelja (5.) 24. pobinkošna. Čaharija; Emerik. — Ponedeljek (6.) Lenart, opat; Sever. — Torek (7.) Engelbert, škof; Prodocim, škof. — Sreda (8.) Bogomir, škof; Asta, dev. — Četrtek (9.) Božidar, muč.; Orest, m. — Prvi krajec 10. ob 2. uri 40 minut po noči.

Loterijske številke.

Gradec 28. oktobra 1899: 46, 90, 72, 82, 70.
Dunaj „ „ „ 8, 36, 26, 70, 15.

Poziv!

Podpisano šolsko vodstvo prosi prav lepo vse prijatelje mladine in šole, naj blagovolijo za ondotno šolsko knjižnico kaj poslati, bodisi primerne knjige ali denar. Ljudstvo je revno in vsled nove šolske stavbe v slabih gmotnih razmerah, a šolska knjižnica brez knjige. Šolsko vodstvo v Dobju (p. Planina), dne 2. novb. 1899.
Val. Pulk, nadučitelj.

Zahvala.

Podpisani izreka presrečno zahvalo tukajšnemu bralnemu društvu za darovani denarni znesek 5 gld., kojega je v namen revnim učencem tukajšnje šole, njemu izročil. Bog povrni!

Vodstvo petrazredne ljudske šole v Št. Pavlu v Sav. dolini
dne 31. oktobra 1899.

Josip Vidic, voditelj šole.

(339)

Deklica za vse

bi rada vstopila v dobro privatno službo ali pa tudi za natakarico v kako slov. gostilno.
Ponudbe pod M. R. na upravnistvo tega lista.

Vabilo

redni občni zbor

„Zveze slovenskih posojilnic“

kateri se bode vršil

v četrtek, 16. novembra 1899 l.

ob 10. uri predpoldne

v „Narodnem domu“ v Celju.

DNEVNI RED:

1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika oz. revizorja.
3. Odobritev letnega računa. 4. Predruženje pravil.
5. Razgovor o gospodarski organizaciji na Slovenskem.
6. Volitev odbora. 7. Slučajnosti.

Opomba: Po § 11. društvenih pravil se smejo udeleževati občnih zborov pooblaščenici v „Zvezi“ stoječih posojilnic, pa tudi vsak zadržnik takšnih posojilnic.
V Celju, dne 28. oktobra 1899.

„Zveza slov. posojilnic“ v Celju.

Mieika, kaj pa neseš?

Suhe gobe!

Kam?

V Celje!

Komu?

Veš, tistemu Antonu Kolencu!

Kje pa je ta?

V „Narodnem domu“!

On kupuje vse, kar le imaš za prodati, ter plača najdražje! Svetujem ti, pojdi tudi ti k njemu, pošteno ti bode postregel, kakor je sploh pri Slovenceh navada!

Prodajalka

zmožna slovenskega in nemškega jezika, 20 let stara želi sedanjo službo do 1. januarja 1900 premeniti.
Vprašanja pod M. 100 poste restante Sv. Peter (318) 3—2 v Savinski dolini.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, delojjubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1798“ Gradec, poste restante. (155)

V najem

(337) 1

se odda mlin s stalno vodno silo. — Povprašati je v gradu Marija Gradec pri Laškem trgu.

Slovensko posestvo ob meji na prodaj!

V prijetnem kraju Spodnje Štajarske je na prodaj večje posestvo z novim mlinom in dobro obiskovano gostilno. V kraju je pošta. Posestvo bi ob najmanjšem trudu dajalo lepe dohodke. Da ne pride posestvo tujcem v roke, izposluje „Naša straža“ izredno nizko ceno.

Prijave sprejema „Naša straža“ v Ljubljani, ki daje tudi potrebna pojasnila.

Načelstvo „Naše straže“.

Redka ugodnost za priženitev!

V prijaznem trgu na Dolenjskem tik farne cerkve, se išče za prodajalno z mešanim blagom v dobrih razmerah od 20 do 30 let star mladenič.

Glavni pogoji so marljivost in razumnost v vseh trgovskih strokah. Želelo bi se nekaj premoženja. Oni z dežele imajo prednost. Slike se diskretno vračajo.

Resne ponudbe naj se pošiljajo pod šifro: „63“ na upravnistvo tega lista. (335) 3—1

Zahvala.

Velik požar nam je spodaj podpisanim posestnikom v Strmci dne 29. septembra t. l. popolnoma upepelil vsa naša poslopja, krmo in vse pridelke. Zavarovani smo bili za poslopje in seno pri

banki „SLAVIJI“

katera je škodo po svojem generalnem zastopu v Ljubljani takoj pregledala in zavarovalnino v celem znesku brez odbitka popolnoma izplačala, za kar se tem potom javno zahvaljujemo. Priporočamo torej banko „Slavijo“ vsakemu v vsakovrstno zavarovanje.

Jože Magajne, Lena Ogrizek, Janez Žele, + Janez Ostenk, + Jakob Jurca, + Jože Podboj, + Lovrenc Podboj, priča in podpisal Jernej Katern, Anton Jenček, Janez Mrhar.

Potrdi: Županstvo Postojna, dne 24. oktobra 1899.

(334) 1

F. Vičič.

Zahvala.

Srčno zahvalo izrekam vsim, ki so se me v tužni uri ob britki izgubi mojega nepozabnega očeta, gospoda

Janeza Šuklje

c. kr. poštarja in hišnega posestnika v Št. Jurju ob j. ž.

na katerikoli način spominjali in me bodrili ter tolažili.

Posebno pa se še zahvaljujem velečast. duhovščini šentjurski za tako častno spremstvo, sl. požarni brambi, pevskemu društvu za nagrobno, vsim darovalcem krasnih vencav. prijateljem in znancem ter vsim onim, ki so rajncega očeta spremili k večnemu počitku.

V Celju, dne 30. oktobra 1899.

(336) 1

Dr. Hinko Šuklje.

Svoji k svojim!

Pozor!

Svoji k svojim!

Gospodje

kateri želé po najnovjšem angleškem in francoskem kroju napravljene **površnike; cestne, salonske in gala-obleke, frake, športne suknje, haveloke**, ali tudi druge **vsakovrstne obleke** za **gospode in dečke**, izvolijo naj se obrniti na **tvrdko**

Josip Hočevar

zaloga in izdelovalnica oblek za gospode in dečke
Graška cesta šte. 23

kjer bodo postreženi v vsakem oziru najbolje in po najnižjih cenah.

—*— Naročila se izvršujejo točno in solidno! —*—

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

Vplačani zadružni deleži gl. 45.080. — Promet od 1. oktobra 1898 do 1. oktobra 1899 gl. 2.058.685-94. — Skupna aktiva gl. 302.643-53.

Sprejema: hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$, vloge na tekoči račun po $3\frac{1}{2}\%$ od dneva vložitve do dneva vzdige.

Izposoja se na menice in na personalni kredit proti obrestim po 5% do 6%, brez kakih stroškov.

Urduje se vsaki dan ob navadnih uradnih urah: Dvorski trg šte. 3.

(315) 6-4

Hotel Liebold

Dragotin Doljan v Zagrebu.

Popolno renoviran hotel. — Krasne prostorne sobe. — Največji komfort. — Voz omnibus pri vsakem vlaku. — Cene primerno nizke. — Pristna hrvatska in inozemska vina. — Prava, okusna hrvatska kuhinja.

Rojakom Slovencem priporočam se za mnogobrojni obisk. Vsakdo, ki je obiskal moj hotel, bil je zadovoljen.

Z velespoštovanjem

Dragotin Doljan, hotelir.

(284) 10-8

Svoji k svojim!

Rafael Salmič

= urar v Celji =

v „Narodnem domu“

priporoča svojo veliko zalogo zlatih, tula-, srebrnih in nikelnastih žepnih ur za dame in gospode. — Zaloga optičnih predmetov.

Velika izbira stenskih ur, budilk in ur z nihalom. najnovejše in najboljše, kakor tudi špecialitete vsake vrste po najnižjih konkurenčnih cenah.

Istotako priporoča najraznovrstnejša, za vsako priliko jako primerna darila v zlatu in srebru, kakor: verižica, ubane, prstane, zapestnice itd. itd.

Vsa popravila izvršujejo se dobro in ceno. — Postrežba točna.

(327)

Mlad mož

čedne postave, poštenega obnašanja, v dobri službi na tujem, se želi poročiti s pridno deklico ali mlado vdovo, katera bi imela nekaj premoženja. Oglasila je poslati na upravnništvo „Domovine“ v Celju, pod imenom „Iskren“.

Morie Rauch

steklar v Celju, Rotovška ulica št. 4.

Priporoča sl. občinstvu steklene črke v raznovrstnih barvah, kakor: črne, bele, emajlirane, zlate in srebrne, jako pripravne za napise pri trdkah in reklamah; prav lepe in cene. — Gostilnam posebne izjemne cene pri vrčih, steklenicah, kupicah, krožnikih, skledah itd. iz porcelana ali kamenine. Prevzame vsakovrstna

steklarska dela, kakor: šipe pri hišnih in cerkvenih oknih, strehah itd. po neverjetno nizkih cenah. Razpošilja steklo, porcelan, ogledala, podobne, svetilnice itd. kakor tudi olinate barve za takojšnje rabo, ki se brzo posuše.

Na razpolago ima tudi najlepši blesteči povlak, brunolin in vse vrste lakov. Prosim, da se prepričate z naklonjenim mi obiskom

(306) 6-4

M. Rauch.

300 hektolitrov

letošnjega, domačega —

—*— naravnega vina

se prodaja. — Kdor ga želi kupiti, naj vpraša pri upravnistvu tega lista pod „S. S. 1.“

(329) 3-2

Trgovski pomočnik

spreten prodajalec, slovenskega in nemškega jezika zmožen, sprejme se takoj pri

(331) 2-2

Josip-u Berlig
Regatec.

Za prodati

je par malih mlinskih valjarjev šte. 0 v prav dobrem stanu, skoro novih za nizko ceno. — Sprejme se tu tudi

(330) 3-2

DEČEK

star 15—16 let v učenje umetnega mlinarstva. Kje pove upravnistvo našega lista.

Gostilna in mesarija

V večjem slovenskem trgu Spodnjega Štajarja se odda pod ugodnimi pogoji v najem stara, dobro obiskana gostilna na račun, ter mesarija, ki se že mnogo let v isti hiši izvršuje.

(26) 3-2

Kje, pove upravnistvo „Domovine“.

„Svoji k svojim!“

C. i. kr. priv. tvornica,

brizgalnic, cevij in

kmetijskega orodja

R. A. Smekal
v Cechu na Moravskem
Podružnica
Zagreb
nudi

sl. gasil. društvom brizgalnice vsake vrste s patentom proti zmrzlini cevij in opreme. Posestnikom kmetijske stroje ter peronospora-škropilnice, slednje po 11 gl. komad franko vsaka pošta. Plačila tudi na obroke. Prekupcem zdaten rabat.

Podružnica Zagreb.